

Til beslutningsforslag nr. B 68. Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 18. december 1996

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i en opfølgingsstyrke i Bosnien-Hercegovina

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i tre møder og har herunder stillet spørgsmål til forsvarsministeren og udenrigsministeren, som disse har besvaret skriftligt. Et af udvalgets spørgsmål og forsvarsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har desuden modtaget kopi af FN's Sikkerhedsråds resolution S/1996/1032, hvoraf det fremgår, at mandatet for opfølgingsstyrken (SFOR) følger i direkte forlængelse af IFOR-mandatet og løber i 18 måneder.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres, Fremskridtspartiets og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (Fremskridtspartiets medlem) ønsker dog at tilkendegive, at tilslutningen er baseret på, at der er tale om en rent fredsbevarende styrke under NATO-kommando. Desuden er samarbejdet med styrker fra landene indenfor Partnerskab for Fred en positiv sidegevinst i en ellers ulykkelig situation i Bosnien-Hercegovina. Det effektive samarbejde imellem NATO-landene og ansøgerlandene til NATO er således af uvurderlig hjælp i ansøgerlandenes forberedelse til medlemskab.

Desværre er udgifterne til dækning af udsendelse af fredsbevarende styrker ikke udskilt i en særlig post på finansloven. Udgifterne dækkes over forsvarsbudgettet, hvilket efter

Fremskridtspartiets opfattelse er med til at udhule budgettet til skade for den stående styrke og beredskabet. Både mandskabsmæssigt og på materielområdet er det danske forsvar således ved at være udsultet.

Med oprettelsen af Den Internationale Brigade vil udgifterne til dækning af udsendelse af fredsbevarende styrker og det internationale arbejde ikke længere kunne holdes inden for den i forsvarsbudgettet afsatte ramme på 530 mio. kr.

Et *mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Mindretallet bemærker, at Dayton-aftalen for Bosnien-Hercegovina, som blev undertegnet den 14. december 1995, efter Enhedslistens opfattelse ikke var et udtryk for et forsøg på at opnå en retfærdig og varig fred. På trods af mange pæne formuleringer var den reelt et udtryk for stormagternes accept af, at Bosnien blev opdelt efter etniske retningslinjer. Som konsekvens heraf stemte Enhedslisten også imod udstationeringen af danske soldater som en del af IFOR-styrken, fordi Enhedslisten forventede, at den først og fremmest ville komme til at fungere som garant for opdelingen af Bosnien frem for at fungere som garant for multietnisk sameksistens.

Et år efter er det muligt at gøre status. IFOR-styrkerne, som primært har været placeret langs de interne grænser i Bosnien, har med succes formået at forhindre større militære konfrontationer mellem de tre forskellige na-

tionalistiske fraktioner. Det er i sig selv et positivt træk.

Omvendt har IFOR-styrkernes tilstedeværelse ikke forhindret etniske udrensninger og sikret flygtnings tilbagevenden i sikkerhed, selv om Dayton-aftalen på det formelle plan åbner mulighed herfor, idet det om deres opgaver hedder: »at observere og hindre indblanding i den civile befolknings, flygtnings og fordrevnes bevægelser, samt at reagere passende over for voldelige anslag mod liv og person«.

Det mest tragiske eksempel i den forløbne periode har været tvangsevakueringen af titusindvis af bosniske serbere fra Sarajevos forstæder, hvilket er et meget alvorlig slag mod det multietniske Bosnien.

Derfor er det heller ikke overraskende, at den ansete menneskerettighedsorganisation »Human Rights Watch« netop er fremkommet med en meget kritisk rapport om IFOR-styrkens arbejde:

»Ved passivt at se til, mens lokale militsgrupper, kontrolleret af Radovan Karadzic, fortsat laver etnisk udrensning, terroriserer og torterer ikkeserbere, brænder huse af, plyndrer folk og opruster en paramilitær styrke, er IFOR med til at opmuntre de lokale magthave-

re til at optrappe deres terror, som er i direkte strid med Dayton-freds aftalen«, hedder det bl.a. i rapporten.

Enhedslisten har ingen tiltro til, at den foreståede SFOR-styrke på disse områder vil komme til at fungere fundamentalt anderledes end den hidtil eksisterende IFOR-styrke. Derfor ønsker Enhedslisten ikke at stemme for beslutningsforslaget.

Hvis regeringen omvendt skulle ønske at fremsætte forslag om en massiv støtte til de multietniske kræfter i Bosnien, så vil regeringen ikke gå forgæves efter hjælp hos Enhedslisten.

Et andet *mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*, idet bemærkes, at det danske forsvar skal forsvare Danmark og leve op til de forpligtelser, Danmark har i kraft af medlemskabet af NATO.

Deltagelse i opfølgingsstyrken i det tidligere Jugoslavien er ikke en del af disse opgaver. Da udgifterne ved udsendelsen af styrken bliver afholdt inden for forsvarsbudgettet, vil det uvægerligt føre til en reduktion af midlerne til det danske forsvar.

Ingrid Rasmussen (S) nfm. Helen Beim (S) Anna-Marie Hansen (S)

Poul Qvist Jørgensen (S) Per Kaalund (S) Villy Søvnald (SF) Jørgen Estrup (RV)

Søren Søndergaard (EL) Arne Melchior (CD) Svend Aage Jensby (V)

Knud Enggaard (V) fmd. Peder Sønderby (V) Anders Mølgaard (V)

Niels Ahlmann-Ohlsen (KF) Pia Kjærsgaard (DF) Bendt Bendtsen (KF) Annette Just (FP)

Bilag*Spørgsmål:*

Kan ministeren oplyse det reelle beløb for dansk deltagelse i IFOR, og hvilke konsekvenser dansk deltagelse i SFOR får for forsvarsbudgettet?

Svar:

Nettoudgiften til udsendelse af styrkebidraget til IFOR for ét år blev i december 1995 anslået til ca. 402 mio. kr. efter fradrag af sparet hjemmeløn for det faste personel. Nettoudgiften forventes fortsat at ville holde sig inden for

denne ramme, og det seneste forbrugsafviklingskøn viser en nettoudgift på ca. 386 mio. kr. efter fradrag af sparet hjemmeløn.

Som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål nr. 1, er der inden for forsvarsbudgettet afsat et nettobeløb på 530 mio. kr. til forswarets udgifter i forbindelse med deltagelse i løsningen af opgaver i FN-, OSCE- og NATO-regi. Da bidraget til SFOR vil kunne finansieres inden for denne ramme, forventes deltagelsen i SFOR ikke at få konsekvenser for forsvarsbudgettet.